

Неговото възрѣе е живота, дейността, Викианското начало, въ различие отъ това на другитѣ поети на Европа, негови съвременници и врѣстници, въ различие и отъ възражето на Леопарди. Активността на Леопарди е въ отрицанието на живота, както тази на Байрона — въ практичното възможване.

Знайно е, че поетитѣ на „мировата скръбъ“ се стрѣмяха да разрѣшатъ тоя страшенъ за тѣхъ проблемъ, но тѣ останаха измамани въ стремежа си. Тѣ търсѣха, както и Фѣсколо, миналото. Ала това минало роди у тѣхъ песимизма. Той се роди, не за това, че тѣ блѣнуваха по миналото, а защото злоупотрѣбиха съ тоя блѣнъ. Епикуреизмътъ се бѣше загнѣздилъ въ душата на човѣка. Човѣкъ се отдаде на миналото, възнехайваше сегашното и се стремеше да забрави своето собствено съществуване. Всичката енергия на живота бѣ съсредоточена въ тоя епикурейски идеалъ и сегашното бѣ облъхнато отъ неговия духъ. Но идва день когато се почувствува нужда отъ сегашното. Ала сега липсва опорната точка: всички сили и енергия сж оставени въ миналото. Тогава изподъ човѣка се разинва бездната на нищото, въ която той полетява съ глава надолу. Това бѣ всемирната скръбъ на романтицитѣ, това е песимизма на Леопарди. Обаче не живота, не свѣта сж виновни за нещастieto на човѣка. Още по-малко е виновно миналото, — а самъ човѣкъ, защото той се бѣ отдалъ само на миналото. Фѣсколо получава своята меланхолия и романтиченъ песимизъмъ отъ древността, въ която непрекъснато живѣе. Но въ тая древностъ той потърсва и утѣхата. И я намира. Класичността стимулира неговия песимизъмъ, но и поставя край на отчаянието. Въ съвременността нѣма опорна точка, — той ще си създаде нова, съ материалъ събранъ отъ миналото. И ето — древността създава новия човѣкъ. Античниятъ блѣнъ на Фѣсколо приема такъвъ романтиченъ видъ, че побеждава романтизма; романтикътъ повиква романтика за да го възроди.

Но коя проява на древността довежда Фѣсколо до разрешение на тоя въпросъ? И защо никой другъ не можа да намѣри такова убѣжище въ миналото, когато е известно, че всички бѣха хора на миналото?

Преди всичко, защото Фѣсколо върваше въ древността, въ миналото. Класичниятъ блѣнъ у него не бѣше средство за развлечение и забрава на грижитѣ и страданията на сегашното, а цель, идеалъ на живота. Песимиститѣ не върваха въ античността; тя бѣ само пасивна проява на духа имъ, дори за нѣкои чисто литературна забава. Тѣ живѣеха въ своето време, а мечтаеха по миналото. Освенъ това, тѣ